

Motion till riksdagen

1989/90:L411

av Sylvia Pettersson och Lisbet Calner (båda s)

Återgång av gåva enligt ärvdabalken

I 3 kap. ärvdabalken finns bestämmelser om makars arvsrätt och om den arvsrätt som tillkommer den först avlidne makens arvingar i boet efter den sist avlidne maken – s.k. sekundosuccession. Bestämmelserna innebär följande.

När den ene av två makar dör ärver den efterlevande maken kvarlåtenskapen. Vid den efterlevande makens död har den först avlidne makens barn, föräldrar, syskon eller syskonbarn som regel rätt till hälften av den efterlevande makens kvarlåtenskap.

När den efterlevande maken givit bort egendom eller minskat denna på något annat jämförbart sätt utan "tillbörlig hänsyn" till den först avlidnes arvingar har dessa rätt att få kompensation för detta vid arvskiftet efter den efterlevande maken. Om kvarlåtenskapen inte räcker för kompensation skall gåvan eller motsvarande värde återgå, under förutsättning att den som fått gåvan insett eller bort inse att gåvan missgynnade den först avlidne makens arvingar.

Den som vill begära återgång av en sådan gåva måste emellertid väcka talan vid domstol inom fem år från gåvotillfället. Efter denna tid är rätten att begära återgång av gåvan preskriberad.

En begäran om återgång av en gåva som den efterlevande gjort kräver att man vid bodelningen efter denne kan konstatera att kompensation eller vederlag för gåvan inte kan utgå. En sådan bodelning kan enligt ÄB inte ske under dennes livstid. Detta innebär rent praktiskt att möjligheten att begära återgång av sådan gåva inte kan ske om den efterlevande lever minst fem år efter gåvotillfället. Denna preskriptionsregel innebär alltså att talan om återgång endast kan föras om gåvor som getts under den efterlevande makens senare levnadsår.

Att denna preskriptionsregel kan leda till stort men för vissa arvingar är tydligt. Starka skäl talar för att en ändring behövs och att denna bör leda till längre preskriptionstid än nuvarande regel i ÄB 3 kap. 3 §. En översyn bör därför ske av reglerna om preskription vid s.k. sekundosuccession med syfte att förbättra sekundosuccessorernas ställning.

Hemställan

Mot. 1989/90

L411

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som **sin** mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en översyn av preskriptionsregeln vid återgång av gåva enligt ärvdabalken.

Stockholm den 24 januari 1990

Sylvia Pettersson (s)

Lisbet Calner (s)